

ЗАКЉУЧЦИ И ПРИЈЕДЛОЗИ УНИЈЕ ПОСЛОДАВАЦА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
-састанак Уније послодаваца Републике Српске и Владе Републике Српске 15.11.2023.-

Закључци:

- Најнижа плата не смије бити третирана као минимална пореска основица, односно **раст исте не треба за посљедицу имати намиривање буџетских дефицита;**
- Економска теорија и пракса указује да раст најниже плате који није базиран на макроекономским индикаторима у кратком року за посљедицу има **раст неформалне економије у заједници;**
- Унија послодаваца Републике Српске констатује нужност покретање активности на сузбијању неформалне економије од стране свих надлежних институција, а са циљем стварања пореског и економског система са интегритетом, што подразумева и **заштиту послодаваца од нелојалне конкуренције;**
- Због пада тражње за робама и услугама тренутни показатељи указују на пад извоза, пад запослености у индустрији и пад индустријске производње.

Приједлози:

- У функцији елиминисања дискриминације по основу висине најниже плате, **предлаже се да иста садржи топли оброк, превоз и минули рад односно буду саставни дио најниже плате,** чиме би била изједначена права из радног односа за раднике у јавном и реалном сектору;
- Имајући у виду популистички приступ утврђивању најниже плате у Републици Српској, који озбиљно нарушава пословни амбијент и угрожава стабилност укупног система, Унија послодаваца Републике Српске још једном наглашава потребу **законског уређивања формуле за израчун најниже плате у Републици Српској;**
- У функцији заштите животног стандарда популације радника који примају најнижу плату, **предлаже се да најнижа бруто плата не буде опорезована;**
- Предлаже се **увођење најниже и јединствене пореске основице** као најважније мјере за сузбијање неформалне економије у појединим гранама привреде гдје је евидентна значајна присутност неформалне економије;
- У функцији сузбијања једног од најзаступљенијих облика неформалне економије – исплате дијела плате у готовини, **предлаже се увођење опорезивање екстра добити** (компаније које исказују нпр. 40% добити од оствареног промета) **и опорезивање подизања дивиденде;**
- У циљу сузбијања неформалне економије, сиве и црне зоне, **предлаже се смањења збирне стопе доприноса за износ доприноса за здравствено осигурање и пребацивање истог на финансирање из потрошње** (црногорски модел);
- Анализирајући кључне макроекономске показатеље (БДП, инфлација, и друго), уједначен приступ утврђивању најниже плате у Европи и друге параметре, Унија послодаваца Републике Српске **предлаже да најнижа плата у 2024. години износи 750 КМ,**
- У функцији сузбијања смањења јавне потрошње односно буџетских дефицита потребно је **смањити број запослених у јавном сектору или смањити плате,** повећати плате дефицитарном и продуктивном кадру;
- Цјенећи да је у петогодишњем периоду просјечна плата повећана за 54%, као и да су пореска и друга растерећења у потпуности усмјерена на раст плата радника, **послодавци се обавезују да ће сва даља пореска растерећења бити усмјерена на раст плата запослених.**

Посљедице утврђивања најниже плате која није базирана на макроекономским индикаторима:

- Губитак **око 20.000 радних мјеста у Републици Српској**;
- Сразмјеран **раст цијена хране** у односу на раст суме плата у компанијама које послују у прехранбеној и трговачкој дјелатности;
- **Раст инфлације**;
- **Пад извоза** због раста цијена и пада конкурентности;
- **Гашење компанија** које послују у нискоакумулативним дјелатностима (које данас имају плате између 1000-1200 КМ нето) због нарушавања продуктивности и вредновања рада;
- **Пад инвестиција** због пада продуктивности и профита;
- **Одлазак послодаваца и капитала** у подручја са конзистентним пореским системом односно стабилним условима пословања – Србија, ФБИХ, Румунија и други;
- **Потенцијална пререгистрација послодаваца у Федерацији и Брчко Дистрикту** уз губитак прихода по том основу;
- Потпуни **губитак повјерења власника капитала и страних инвеститора** у порески и сваки други интегритет Републике Српске;
- Прелазак послодаваца и радника у сиву односно црну зону са ефектом **раста неформалне економије између 5-10%** уз смањење буџетских и прихода фондова социјалне сигурности;
- **Прелазак предузетничке дјелатности у потпуности у "сиву" и "црну" зону**;
- Потпуно **нарушени индустријски односи** између радника и послодаваца у привреди уравнавањем нивоа плата и посљедично развој друштвених конфликта у заједници;
- **Немогућност финансирања корисника Буџета због пада буџетских прихода** условљених падом броја запослених у привреди и растом трошкова за социјална давања;
- Драстичан **раст трошкова по основу осигурања за вријеме незапослености** (20.000 отпуштених радника x 840 КМ/80% минималне плате x 3 мјесеца накнаде= **50.400.000 КМ**)
- **Раст мотива за коруптивне радње** приликом вршења инспекцијских и пореских контрола, и др.